

MOZAIKA

PIONÝR

NEZTRÁCEJTE NADĚJI A NADŠENÍ!

6 – ÚNOR 2021

SNĚHOVÍ PIONÝŘI

Když jsme dali začátkem ledna na facebook výzvu k postavení pionýrského sněhuláka, netušili jsme, že se náš spolek rozroste o tolik úžasných (byť dočasných) kamarádů. Děkujeme všem za fotky a věříme, že jste si stavění užili. Sněhuláka, či spíše sněhulačku z titulní strany poslala Lucie Uhlíková z 63. PS Sosna. Další snímky přišly například ze Kdyně, Klatov, Jablonce, Habartova...

DO ROKU 2021 S NADĚJÍ

Máme za sebou přelom roku a je čas na tradiční ohlédnutí za starým rokem a pár předsevzetí do toho nového. Jaký byl rok 2020? Řekl bych vpravdě netradiční a naučil nás spoustu nového. Dovedli bychom si v lednu 2020 představit, že se budeme potkávat většinu roku jen on-line? Že se dá porada předsedů krajů, nebo dokonce i Česká rada zvládnout pouze přes obrazovku? Že dokážeme připravit letní tábor za pouhých 30 dní? Před rokem se nám to zdálo nemožné. Teď už víme, že tohle i spousta dalšího může být realita. Svět se změnil a my s ním. Bohužel nás to připravilo i o velkou spoustu akcí s dětmi. Běžných schůzek, víkendovek, výletů... Museli jsme zrušit i velké celorepublikové akce, třeba RESET v Brně, Kamínka nebo Společenské setkání. A nesmím zapomenout ani na Ledovou Prahu 2021 a koncert Děti dětem. I o tyto akce jsme přišli.

Mohl bych ve své bilanci pokračovat, ale Pionýr se dívá kupředu a hledá spíše ty pozitivní věci. Máme nové E-odborky a Výzvy. Máme vlastní pionýrské vysílání – Ústřední kanál. A máme k sobě paradoxně blíž. Věřím, že tahle doba spolek stmelila.

V roce 2020 jsme chtěli slavit 30 let obnovené činnosti Pionýra. Naplánována byla spousta oslav, společenský večer a mnohé další, ale nakonec se nic z toho neuskutečnilo. Ale myslím, že není čas ani důvod smutnit. Pojďme využít rok 2021 naplno a vrhnout se znovu do práce. Využijme každý okamžik, kdy bude možné trávit čas s dětmi. Myslím, že v letošním roce budou slova „obnovení činnosti Pionýra“ znít úplně jinak. Bude záležet jen na nás, zda to zvládneme. Já věřím, že ano.

A nesmím zapomenout na předsevzetí. Třeba A nebo, ... Vždyť přece víte, že se nesmí vyslovit nahlas, jinak by se nestala.

Držím nám všem palce.

Dušan

AKTUÁLNĚ K EPIDEMII

PRO AKTUÁLNÍ INFORMACE O EPIDEMII KORONAVIRU A JEJÍM DOPADU NA PIONÝRSKOU ČINNOST SLEDUJTE WEB PIONYR.CZ/EPIDEMIE.

PIONÝRSKÝ SEDMIKVÍTEK

Loňský rok setkávání příliš nepřál, proto republiková i oblastní kola Pionýrského Sedmikvítku proběhla většinou on-line.

6,7

8,9

BABI, DĚDO, VYPRÁVĚJTE DÁL

Přečtěte si, jak děti popsaly Vánoce viděné očima prarodičů. A už přinášíme i další téma – pohled do osmdesátých let.

JAK DOPADLY MEGAVÝZVY

Zapojili jste se do vánočních megavýzev? Pak možná najdete snímek v tomto čísle Mozaiky. Novinkou jsou oddílové výzvy.

10,11

15

SERIÁL O STEREOTYPECH

Jak vnímáte stereotypy, když připravujete táborový program? Přečtěte si dnešní díl seriálu věnovaného právě stereotypům.

ÚNOR 2021

SNĚHOVÍ PIONÝŘI

2

ZPRÁVY A INFORMACE

4–12

Kalendárium akcí

Krátké aktuality

Pionýrský Sedmikvítek

Babi, dědo

Výzvy

Výběrová řízení

NÁMĚTY PRO VEDOUCÍ

13–16

Enviro

Průvodce oddíla

Stereotypy

On-line kurz pro instruktory

NÁZORY A KOMENTÁŘE

17

Právní sloupek

Představení

NEMOVITOSTI

18

PALEC NAHORU / KE KAFI

19

EMOŠKA

20

CO SE CHYSTÁ

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

20. 2. 2021 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarná část , Holešov, PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
20. 3. 2021 **	Bližší informace na sedmikvitek.pionyr.cz .
28. 2. 2021 *	RF Pionýrského Sedmikvítku – Clona , Plzeň, PIKOP
	Bližší informace na sedmikvitek.pionyr.cz .
20. 3. 2021	RF Pionýrského Sedmikvítku – Melodie , České Budějovice, JČKOP
	Bližší informace najdete na webu melodie.pionyr.cz .
20. 3. 2021	Florbalový turnaj pro amatérská družstva , Mladá Boleslav, 1. PTS Táborník Mladá Boleslav
	Bližší informace budou zveřejněny na webu pionyr.cz .
27. 3. 2021	O Putovní pohár Zlaté růže – uzlařská soutěž , Jindřichův Hradec, JČKOP
	Bližší informace budou zveřejněny začátkem roku 2021 na pionyr.cz/JihoceskaKOP/o-putovni-pohar-zlate-ruze/ .
31. 3. 2021 *	Soutěž technických dovedností , Holešov, PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
24. 4. 2021 **	Bližší informace budou zveřejněny na webu pionyr.cz .
17. 4. 2021	RF Pionýrského Sedmikvítku – Divadlo , České Budějovice, JČKOP
	Bližší informace na divadlo.pionyr.cz .
24. 4. 2021	Český pohár v ringu , Mladá Boleslav, 1. PTS Táborník Mladá Boleslav
	Bližší informace budou zveřejněny na webu pionyr.cz .
14. – 16. 5. 2021	RF Pionýrského Sedmikvítku – Dětská Porta , Kroměříž, OZKOP
	Bližší informace na detskaporta.cz .
31. 5. 2021*	RF Pionýrského Sedmikvítku – Literární část , Kroměříž, OZKOP
	Bližší informace na sedmikvitek.pionyr.cz .
12. 6. 2021	„O štít města Mladá Boleslav“ – soutěž v plastickém modelářství , Mladá Boleslav, 1. PTS Táborník Mladá Boleslav
	Bližší informace budou zveřejněny na webu pionyr.cz .
13. 11. 2021	X. Výroční zasedání Pionýra , Pardubice, Pionýr
	Bližší informace obdržíte na oblastních poradách a následně na webu

Uvedené termíny jsou stanovené předběžně a mohou se měnit. Informovat vás budeme např. na www.pionyr.cz/epidemie.

* uzávěrka pro zasílání soutěžních prací ** vyhlášení výsledků

HOLDUJÍ VAŠE DĚTI TECHNICE? ZAPOJTE JE DO SOUTĚŽE

Ahoj oddíláci a oddílačky, také často myslíte na svoje oddílové děti a chybí vám osobní setkání čím dál tím víc? Jste s nimi ve spojení? Zkoušíte s dětmi třeba naše pionýrské výzvy (více na str. 10 a 11)? Určitě jste si všimli, že část výzev je z technické oblasti (např. odborka Kutil). A tady se přidává další možnost, jak se ještě více zapojit do pionýrského života. Pokud mají vaše oddílové děti alespoň trochu vztah k technice a zvládnou třeba podle návodu poskládat a slepit model z papíru nebo umí samy vymyslet a sestavit funkční model z balsy, Merkuru či nějaké jiné stavebnice, zkuste účast v Soutěži technických dovedností. Baví je šít oblečení (klidně

i na panenky) nebo umí něco uplést či uháčkovat? Dokážou pracovat se dřevem? Domluvte se s nimi (přes telefon, mail, meet či jinou cestou, kterou u vás ke komunikaci využíváte), ať zkusí něco zajímavého vyrobit. Jejich práci pak zašlete do Soutěže technických dovedností, kterou i letos pořádá PS Dr. Mirko Očadlíka ve spolupráci s SVČ TYMY v Holešově. Soutěž je zasilatelská a práce je nutné zaslat do 31. března na adresu SVČ, p. o., Sokolská 70, 769 01 Holešov. Bližší informace najdete na pionyr.cz/cinnost/souteze/technicke/soutez-technickych-dovednosti/. Organizátoři a porotci se na soutěžní práci už moc těší.

INFORMACE Z OBSAHOVÉ KOMISE X. VZP PIONÝRA

Komise se sešla na začátku prosince a na začátku ledna a stále ladí úpravy ve Stanovách Pionýra a Jednací řád. Máme za sebou úpravu Stanov ve vztahu k požadavkům MŠMT a k Občanskému zákoníku. Ale pojďme nahlédnout do úprav trochu konkrétněji. Třeba otázka, co si představit pod pojmem pravidelná činnost, je vyřešená. Slovy MŠMT je to činnost nejméně jednou za dva týdny. Nově také přibyla Radě PS pravomoc rozhodovat o změně sídla pionýrské skupiny.

Změn je samozřejmě víc a smyslem tohoto článku není všechny představit. Informace o změnách dostanou všichni na oblastních poradách, kde budou jednotlivé změny představeny a bude možnost o nich diskutovat. Samozřejmě i po oblastních poradách bude možnost se ke změnám vyjádřit. Ostatně Řád pro přípravu Výročního zasedání nám přesně říká, kdy který termín vyprší. Ještě připomínám, že stále běží čas pro návrh kandidátů na obsazení orgánů Pionýra.

Dušan

SLEDUJTE ÚSTŘEDNÍ KANÁL

Pravidelně v nepravidelných časech vychází na YouTube kanálu Pionýra informační videa pro vedoucí PS a oddílů a také pro všechny, kteří se chtějí dozvědět ty nejnovější informace, náměty k činnosti či aktuality z jednání některých

orgánů. Občas se můžete dozvědět také pár drobností o hospodaření, např. vyhlášené projekty. Pokud tedy nechcete přijít o to nejnovější a Horké novinky vám nestačí, naladte Ústřední Kanál na www.bit.ly/UstredniKanal.

CO SE VÁM MŮŽE HODIT

UVOLŇOVÁNÍ VEDOUČÍCH NA TÁBOR – NÁROK NA PLACENÉ PRACOVNÍ VOLNO

§203a Zákoníku práce stanovuje zaměstnancům pracujícím bezplatně a soustavně s dětmi a mládeží po dobu minimálně jednoho roku před uvolněním nárok na poskytnutí jednoho týdne placeného volna pro účast na táboře. Aktuálně zjišťujeme pravidla, která nastavuje Správa sociálního zabezpečení.

PROČ A VVŘ

Je vyhlášeno Vnitřní výběrové řízení na neinvestiční opravy a dovybavení nemovitostí a již téměř tradiční PROČ – tedy program na podporu pravidelné oddílové činnosti. Snahou toho druhého bude zejména pomoci pionýrským skupinám, které díky covidu přišly o zázemí ve školách, ale i v jiných obdobných objektech. Program je samozřejmě

otevřen i pro všechny ostatní pravidelně pracující oddíly. Kde program PROČ pomohl loni, najdete na straně 12.

JEDNÁNÍ ORGÁNŮ POBOČNÝCH SPOLKŮ PŘI NOUZOVÉM STAVU

V době, kdy není možné zajistit prezenční jednání orgánů pionýrských skupin a krajských organizací, umožňují naše vnitřní předpisy elektronické hlasování. Pokud má pobočný spolek tento způsob upraven ve svém jednací řádu, postupuje podle něj. Pokud nemá, použije pravidla pro takové hlasování stanovená jednací řádem pro centrální úroveň Pionýra, který najdete na webu.

VZDĚLÁVACÍ DNY 2021

I v roce 2021 jsou součástí projektu Pionýra tzv. Vzdělávací dny. Probíhat by měly

v obdobné podobě jako v roce 2020 – tedy jednodenní aktivity (možno spojit i do bloků např. formou příměstského tábora nebo vícedenní akce), které svým programem pomáhají dětem vyrovnávat problémy vzniklé v oblasti vzdělávání v průběhu covidové epidemie. Podrobnější informace budou k dispozici na oblastních poradách.

VÝSLEDKY DOTAČNÍHO ŘÍZENÍ NA MŠMT

S ohledem na posun termínu pro předkládání projektů na MŠMT (z 31. 10. na 7. 12.) dojde zřejmě i k posunu termínů vyhlášení výsledků dotačního řízení, vydání rozhodnutí ze strany MŠMT a následného uvolnění dotačních prostředků. Náš projekt prošel formální kontrolou a byl věcně zhodnocený. Jiné informace k dispozici nemáme.

ZLEPŠOVADLO POKRAČUJE

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Naši vedoucí nezházejí ani v této konoravirové době – promýšlejí další postup a připravují se na dobu, až se zase budou moci s dětmi potkávat osobně. Obecně stojí za zaznamenání skutečnost, že kde to jde, oddíly zkoušejí distanční formy práce, co sice není úplně přímo téma projektu Zlepšovadlo, ale souvislost to nesporně má. Neskládáme ruce v klín. ☺

SEDMIKVÍTEK TENTOKRÁT VĚTŠINOU ON-LINE

DIVADLO: VE FINÁLE HODNOTILA POROTA ŠEST VYSTOUPENÍ

Loni na jaře překazil republikové finále koronavirus a nouzový stav, a tak se jeho organizátoři z Jihočeské krajské organizace Pionýra rozhodli pro přesun na podzimní období. Ale to covid začal řadit znovu, a proto se tentokrát několik oblastí Pionýrského Sedmikvítku uskutečnilo netradičně – mezi nimi i Divadlo. Organizátoři upravili pravidla tak, aby soutěžící mohli zaslat videa, která měli natočená např. z představení pro rodiče nebo je stihli natočit ještě v době, kdy se mohli scházet. Porotci hodnotili ve dvou věkových kategoriích celkem šest soutěžních příspěvků, které zaslali zástupci čtyř pionýrských skupin.

V mladší věkové kategorii (nejstarší vystupující narozen v roce 2007) vybírali ze tří divadelních příspěvků. Dva z nich, jednoaktovku Ovcéé a divadelní představení Líná Anka, zaslali z Divadelního souboru NAHLAS!, který působí při Pionýrské skupině Miloše Sýkory. Soubor z Palkovic, které leží v malebném rázovitém Pobeskydí, funguje s malými hereckými změnami již třetím rokem a odehráli za tu dobu šest úspěšných divadelních představení. Nejmladším herečkám dvacetičlenného souboru jsou tři roky a nejstarší, již ostřílení divadelníci, mají 12 let.

Třetí soutěžní příspěvek v této kategorii přišel z 32. pionýrské skupiny Galaxie z Brna od oddílu Muzikanti, který se zabývá hrou na hudební nástroje a také divadlem. Většinou zpracovávají známé pohádky a filmy, které doplní o taneční choreografie a zpěv. Na vystoupeních spolupracují také se školami, pro které pak představení hrají. O prázdninách se začali zaměřovat více na natáčení a v letošním roce zpracovali muzikál Sestra v akci 2.

Starší věková hranice je omezena rokem narození nejstaršího člena souboru, tentokrát to byl rok 1999. I zde porotci vybírali mezi třemi soutěžními příspěvky. Oddíl Kulišáci, který působí při Pionýrské skupině Jitřenka Kdyně, zaslal do soutěže hned dvě vlastní divadelní hry – Poprask v hotelu a Oslí uši. Kulišáci prý zatím nemají žádné zkušenosti s hraním, protože fungují teprve

dva roky, ale jejich divadelní hry porotce oslovily.

Oddíl Puzzle, který již dva roky pracuje při 63. pionýrské skupině Sosna Praha 8, zaslal vlastní divadelní představení s názvem Ubráníme se předsudkům. Soutěže se zúčastnili druhým rokem a víme o nich, že kulisy, scénář, kostýmy i rekvizity děti připravují společně. A o to přece jde. Děti si vyzkouší tvořit, spolupracovat, ocenit práci druhých a dotáhnout dílo úspěšně do cíle.

Držme palce všem oddílům, ať se můžete v roce 2021 scházet a společně tvořit. My už se na vaše díla moc těšíme. Pokud vám to příležitost dovolí, nebojte se pustit v budoucnosti do nějakého divadelního (po)kusu.

Anička

POZOR, POZOR!
V SOUTĚŽNÍM ŘÁDU
DIVADLA DOŠLO K ROZŠÍŘENÍ
KATEGORIÍ. NOVĚ BYLA
PŘIDÁNA AUDIOHRA. VÍCE SE
DOZVÍTE NA WEBU DIVADLO.
PIONYR.CZ

VŠETULSKÉ DOSTAVNÍK - POPRVÉ MEZINÁRODNÍ

Oblastní kolo Dětské Porty a Melodie – Všetulské dostavník – jsme se kvůli covid situaci rozhodli uspořádat virtuálně. Oslovili jsme jednotlivce i kolektivy a požádali je o zaslání videonahrávek. Celkem 33 písniček a skladeb ve 14 kategoriích hodnotila odborná porota ve složení Zuzana Kantorová, František Kantor, Patrik Mojžíš, Mirek Řeha a Slávek Janoušek.

V letošním roce se poprvé zapojili také zpěváci z našeho partnerského města Povážská Bystrica, z čehož jsme měli velkou radost, a soutěž tím získala mezinárodní účast. Příprava na vysílání byla velmi náročná, ale všechny překážky se nám nakonec podařilo překonat a v sobotu 5. prosince se soutěž vysílala na YouTube kanále Pionýra. Vysílání, které moderovaly Bětka Kastelíková a Kája Vaclachová, trvalo více než dvě hodiny a mělo velkou sledovanost. Všem zúčastněným děkujeme a přejeme hodně radosti a hudebních úspěchů, všem

postupujícím blahopřejeme a držíme palce! Věříme, že se v listopadu 2021 sejdem u nás v Holešově naživo. Děkuji všem, kteří připravovali virtuální ročník – moderátorkám, porotě a také Lukáši Pánkovi, který vše zajišťoval po technické stránce. Děkujeme rodičům, vedoucím a pedagogům za spolupráci a také našim slovenským přátelům z Povážské Bystrice za jejich účast. Za finanční příspěvek patří poděkování Olomoucko-zlínské krajské organizaci Pionýra a také MŠMT.

Jarmila Vaclachová

TANEC: FINÁLOVÉ VYSÍLÁNÍ UVÍTALI RODIČE I DĚTI

Současná epidemiologická opatření se dotkla také tradičního republikového finále Pionýrského Sedmikvítku – Tance. Vzhledem k současné situaci nešlo koncem listopadu uspořádat toto finále v Holešově v SVČ TYMY, a proto jsme se rozhodli, že zkusíme tuto taneční soutěž v on-line prostředí.

Republikové finále opět pořádala PS Dr. Mirko Očadlíka ve spolupráci s TYMY Holešov. Oslovili jsme PS, kluby, SVČ a další, aby nám zaslali videonahrávky z roku 2020. To se ukázalo jako největší problém, protože spousta tanečních kroužků a klubů nestihla žádnou nahrávku pořídit. O to více jsme byli rádi za ty, které nám přišly. Zapojily se také nové organizace – SVČ Horizont Ivančice, SVČ Radovánek Plzeň a poprvé se zúčastnila i SZÚŠ Stella Povážská Bystrica, takže měla soutěž i mezinárodní účast.

V kategorii HOBBY se zúčastnilo okolo 300 tanečníků. Soutěžilo se v kategorii Děti I., Děti II., junior a hlavní. V této kategorii se soutěžilo v tanečních stylech disco dance, street dance, show dance, hip hop a společenský tanec. V kategorii REGISTROVANÍ se soutěžilo v kategorii Děti I., Děti II., Junior a Hlavní. V této kategorii porota hodnotila taneční styly jako street dance, disco, show dance, sólo show, společenský tanec a sólo orient. V této kategorii

soutěžilo 180 tanečníků. Všechna vystoupení hodnotila odborná porota, ve které zasedli Anna Starečková, Martin Mestek, Barbora Kocmanová, Alena Csomorová, Tamara Vlachynská, Vladimíra Šulavová a Eduard Kotikov. Taneční Sedmikvítek moderovala již tradičně Hana Srnčová. Vysílání on-line soutěže probíhalo 19. prosince odpoledne na YouTube kanále Pionýra a soutěž trvala více než tři hodiny.

Pro všechny tanečníky to byl pěkný dárek k Vánocům vzhledem k tomu, že se v TYMY žádné soutěže nekonaly a toto bylo tím pádem pěkné zakončení letošního roku a naděje a motivace do příštího roku. Online forma soutěže měla u dětí, vedoucích a rodičů velký ohlas a měli jsme radost, že se vysílání podařilo, i když to nebylo vůbec jednoduché a pro nás organizátory to byla velká výzva.

Děkujeme za podporu starostovi Holešova Rudolfu Seifertovi, dále Zlínskému kraji – odboru školství, mládeže a tělovýchovy, Olomoucko-zlínské krajské organizaci Pionýra a také MŠMT. Za technickou stránku si zaslouží velké poděkování Lukáš Pánek a Matěj Zíka. Všem soutěžícím,

jednotlivcům i kolektivům moc děkujeme za účast a těšíme se, že se letos v Holešově sejdem naživo a soutěž proběhne tak, jak jsme zvyklí – za velké podpory fanoušků a ve skvělé atmosféře, tentokrát na holešovském zámku.

Jarmila Vaclachová

FOTILI JSTE? POCHLUBTE SE, SOUTĚŽTE...

Konec února se blíží a s ním i uzávěrka Clony. Ano, je načase projít loňské fotografie, stáhnout přihlášku a zapojit se do naší pionýrské soutěže. Pozor, oproti loňsku se změnila věkové kategorie – jednu jsme přidali, aby se snížily věkové rozdíly v jednotlivých kategoriích. Věnujte tedy pozornost vyplňování přihlášky. Pro letošní ročník je stanoveno téma proměnlivé kategorie Planeta, na které žijí. Veškeré informace najdete na webu Sedmikvítku. Jen jedna rada na závěr: Nezapomínejte na názvy fotek. Ačkoli se to nezdá, jsou velmi důležité pro výklad i význam fotky. Pro usnadnění třídění fotek prosím o pojmenovávání soutěžních snímků nejlépe i označením věkové a tematické kategorie (např. B P Vlaštovky.jpg). Děkuji a těším se na vaše soutěžní fotografie.

Mirka Tolarová

Věkové kategorie:

- A – ročník 2011 a mladší
- B – ročník 2007 až 2010
- C – ročník 2003 až 2006
- D – ročník 1995 až 2002
- E – ročník 1994 a starší

Tematické kategorie:

- P – Příroda a životní prostředí
- T – Tábory, schůzky, výpravy
- Ú – Pionýrský úsměv (portrét)
- X – Planeta, na které žijí

BABI, DĚDO VYPRÁVĚJ

Startovací kolo Babi, dědo, vyprávěj je za námi, práce přicházely od těch úplně nejmenších prvňáčků i od větších dětí. Pojďme se podívat, jak vyprávění některých z nich dopadlo.

VÁNOCE V OČÍCH MÝCH PRARODIČŮ

Pro moji babičku jsou každé vánoce nezapomenutelné, například mynuli rok už to bylo 60 let od těch úplně prvních. Už jako malá dostávala dokonalé dárky je den z nich byla třeba hadrová panenka kterou babička úplně milovala česala jí vlásky a oblékala jako princeznu, dávala jí korunku a dlouhé šaty. Dědečkovo jeden z prvních dáreků byla malá škodovka, byla zelená a měla otvírací kufr. Děda si s ní jezdil po celém domě měl jí stašně moc rád. Následující roky dostával stále autíčka a jednou když už byl větší prak ten prak má do dnes, mynuli rok v létě mě s ním učil zacházet. **Ale vánoce nejsou jen o dárčích ale i o vzájemné lásce která prochází každým z nás.** Jako každý rok se i tento přijdeme na prarodiče podívat pár dní před vánoci abychom ochutnali velmi dobré cukroví a přijdeme i po vánocích abychom si vyměnili dárky které u nás Ježíšek nechal...

Lucie Č. (úryvek)

*Povídej babcíčko, povídej...
Píše se rok 1959. V malé vesničce v bydleli čtyři děti s rodičma. Bydleli při lese. Byli to čarí, když vyřídil vol remíse je to naklonek (moje praděda). Maminka (moje prababička) vychovala čtyři děti. Nejstarší Mikuláš, pak Valík (moje babička) pak Lúza (seba) a nejmladší Líška. To byli čarí, kde se dělalo i ro sobě. Máj praděda který byl murár děl i ro medli...*

Natálka N. 9 let (úryvek)

Takové a další příběhy nám přicházely od dětí, a protože všechny byly moc pěkné, rozhodli jsme se, že si odměnu zaslouží každý z nich. Odměna přijde nejen dítěti, ale i babičce nebo dědečkovi, kteří s příběhem pomáhali. Více najdete na webu pionyr.cz/babidedo

Babi, dědo ale nekončí, a tak přichází s novými úkoly, a to pod heslem

BABI, DĚDO – VZPOMÍNKA NA 80. LÉTA

Opět budou důležité prarodiče našich dětí, půjde totiž o jejich vzpomínky na 80. léta, které umožní dětem do této doby lehce nahlédnout.

Zapojit se mohou všechny děti, nejen ty oddílové, ale také jejich kamarádi nečleni. Samotné zapojení je jednoduché: Děti zjišťují informace od babiček nebo dědečků, a to buď vlastních, nebo půjčených, povídají si s nimi, co se dělo v letech osmdesátých, co je tehdy zajímalo nebo ovlivňovalo, a společně vybírají úkol, který by mohli splnit. A pak už jen stačí pustit se do plnění.

Připraveno pro vás máme hned osm „osmdesátkových“ úkolů:

TANEČNÍ A PLESOVÉ SEZÓNY

První úkol je kromě 80. let spojen také s časem, kdy úkoly běží, tedy se začátkem kalendářního roku. Právě v této době se konaly plesy a taneční. Zapátrejte s babičkou a dědou ve starých albech, najděte fotky

z plesové sezony. Poslechněte si jejich vyprávění o tom, jaké byly čaje o páté. A když budete moc šikovní, třeba přemluvíte babi a dědu a oni vám ukážou, nebo vás dokonce naučí nějaký oblíbený tanec svého mládí.

Úkol splníte fotkou z rodinného alba, povídáním, nebo třeba i videonahrávkou tance.

UDÁLOSTI 80. LET OČIMA BABIČKY A DĚDY

Píše se 17. listopadu 1989. V 16 hodin začalo v Praze na Albertově shromáždění studentů pražských vysokých škol u příležitosti 50. výročí pohřbu studenta Jana Opletala. Brzy se oficiální manifestace změnila v demonstraci požadující odchod vedoucích představitelů státu... Až po 21. hodině je dav rozeznán. Objevuje se zpráva o možných mrtvých. Začala Sametová revoluce.

Mimo Prahu ale události tak rychlý spád neměly. Jak na tohle datum vzpomíná babička s dědou? Co se dělo ve vaší obci? Zahrajte si na novináře, v reportáži zachyťte vyprávění babičky či dědy a pak nám ho pošlete.

FILMY

Mezi úspěšné filmy tehdejší doby patřily Postřižiny, Slavnosti sněženek, Kalamita, S čerty nejsou žerty, Amadeus, Smrt krásných srnců, Vrať se do hrobu, Tři veteráni, Sněženky a machři, Tisícročná včela, Jára Cimrman ležící, spící, Kamarád do deště, Diskopříběh ad. Film Vesničko má středisková byl dokonce v roce 1987 nominován na Oscara za cizojazyčný film.

Zavzpomínejte s dědou a babičkou na jejich oblíbené filmy z osmdesátek, podívejte se na jejich oblíbené herce a příběhy. A pak nám napište recenzi jednoho takového filmu (kdo v něm hrál, kdo jej natočil, kdo napsal scénář nebo podle jaké knihy byl film natočený, o čem film byl, jak se líbil prarodičům a jak vám).

HUDBA

V anketě Zlatý slavík se na první příčkách umístili například Karel Gott a Hana Zagorová. Vznikly kapely Kabát, Tři sestry, Visací zámek, Mňága a Žďorp, ve folkové hudbě se objevila jména jako např. Poutníci, Nezmaři, Máci, Wabi Daněk. Ikonickou skladbou této dekády se stala již podruhé píseň Modlitba pro Martu, která se stala hymnou pádu komunistického režimu.

lečně sestavte hitparádu 10 písní z 80. let 20. století. A pokud chcete, společně si vámi vybranou písničku z této dekády zazpívejte, natočte se u toho a video nám zašlete.

PŘEDMĚTY, KTERÉ „FRČELY“

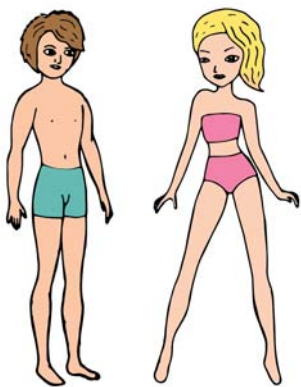
V 80. letech se používaly předměty, které dnes asi ani neznáte. Nebo víte, co je walkman, audiokazeta a digihra? Mezi hračkami frčel mončičák a legendární Tatra. Školáci toužili po penálu s magnetem, sbírali samolepky šmoulů a nosili tzv. žebřadla. Filmy nebyly ke stažení, bylo možné si je koupit na VHS kazetách anebo půjčit ve videopůjčovně.

Zkuste zapátrat u svých prarodičů, zda nějaký takový předmět ještě nemají a pokud ano, ať vám povykládají, jak se používal. Nemusí se jednat jen o tyto předměty, prarodiče vám můžou nabídnout i jiné. Seznamte se s předmětem, který byl pro tuto dobu typický, vyzkoušejte jej a hlavně nám o tom dejte vědět.

MÓDA

Jak vypadla móda osmdesátých let? Balonové sukně, nápadné detaily, námořnická sáčka s velkými ramenními vycpávkami, kalhoty zvané mrkváče – nahoře široké, dole úzké – někdy s povrchovou úpravou tzv. plíšňáče, džíny a džínové bundy do pasu. K džínám se nejčastěji nosila bavlněná trička a svetry. S vlnou aerobiku přichází do Československa oblíbené legíny.

Pojďte si obléct postavičky do typického oblečení 80. let. Připravte si oblékací postavy (viz vzor) a můžete začít obléčením, které vám popisujeme. Vybarvit už si ho musíte sami. A co ráda oblékala vaše babička a děda? Babička určitě pomůže s výrobou papírového modelu, ten pak vyfotíte a s krátkým popisem, oč jde, nám pošlete.

SPORTOVEC

Ve sportu se mluvilo o Davis Cupu, který vyhráli Češi v roce 1980. V týmu pro finále byl Ivan Lendl, Tomáš Šmíd, Pavel Složil a Jan Kodeš. Mistryní světa se stávají atletky Jarmila Kratochvílová či

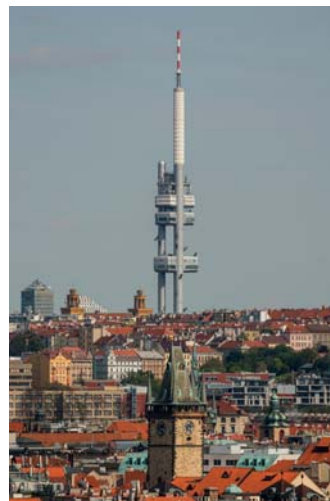
Helena Fibingerová, ze ZOH přivezla bronz Květa Jeriová, z LOH v Soulu pak zlato Jozef Pribilinec, na mistrovství světa v ledním hokeji v roce 1985 získali českoslovenští hokejisté zlatou medaili. Dlouhých 322 týdnů se v čele ženského tenisu drží Martina Navrátilová... A jací byli oblíbení sportovci vašich dědečků a babiček?

Zavzpomínejte, hledejte a vytvořte kartu sportovce – údaje o životě, sportovní úspěchy a třeba i dohledáte, co dělá dědův oblíbený sportovec dnes. Kartu vyfoťte a obrázek nám pošlete.

VÝPRAVA NA MÍSTO, KTERÉ MĚLO V OSMDESÁTÝCH LETECH PRO BABIČKU NEBO DĚDU VÝZNAM

V 80. letech se nově objevila místa, kam se vyplatilo zajít. Prohlédnout si nově zrekonstruované Národní divadlo, dát si kávu nebo limonádu v divadelní kavárně nebo v protější kavárně Slávie. Prohlédnout si Prahu z nového televizního vysílače nebo koncert v Paláci kultury, dnes Kongresovém centru. A kromě toho tu i v té době bylo spousta nádherných míst. Pokud jsou taková místa spojená s krásnými zážitky, pak na ně dlouho vzpomínáme a plánujeme navštívit je znovu.

Zjistěte u dědy nebo babičky, zda mají takové místo, na které si pamatují právě z 80. let, a vylákejte je na společnou výpravu. Těšíme se na vaše fotky, videa anebo psaní o tom, jaké to bylo, jak se takové místo změnilo a třeba i to, jaký zážitek z 80. let se k tomu místu váže.

PROJEKT JE ZAMĚŘEN NA PODPORU MEZIGENERAČNÍCH ZÁŽITKŮ A ZKUŠENOSTÍ A JE PODPOROVÁN MINISTERSTVEM ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY.

Informaci o splněných úkolech nám společně s vyplněnou tabulkou posílejte na babidedo@pionyr.cz, (klidně průběžně nebo na konci osmdesátkové výzvy) nejpozději do 5. března. Po vyhodnocení čekají zajímavé odměny nejen na vylosované děti, ale také na babičky nebo dědečky. Bez nich by totiž děti úkoly plnit nemohly.

TAK NEVÁHEJTE A PUSŤTE SE DO TOHO, OSMDESÁTÁ LÉTA JSOU ZPĚT!

VÝZVY S KONCEM ROKU PŘINESLY SPECIÁL – Podívejte se, jak dopadly vánoční megavýzvy

Děti organizovaly vánoční soutěž, seznamovaly nás s vánoční atmosférou u nich doma pomocí krásných fotek a dělaly vánoční interview. Vánoční atmosféru navozovaly kresbou betlému, výrobou lucerny a přípravou štedrovečerní tabule, na které se podíleli i ti nejmenší.

Během svátků děti přečetly celou knihu, některé dokonce dvě ☺, stavěly makety ohňů, seznamovaly se s aplikací záchranka, ale také vyráběly do přírody lovit kešky a nadělovat vánoční nadílku pro lesní zvířátka.

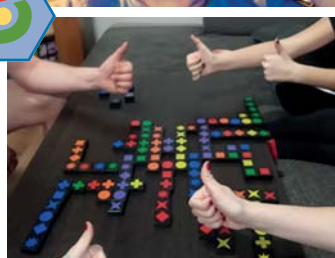
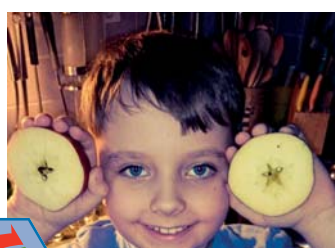
Někteří se pustili i do výzvy od sportáka, který je vyzýval k uběhnutí pěti kilometrů nebo k vyjití 1000 schodů jako kompenzaci všech zbaštěných vanilkových rohlíčků. Výzvy pokračují i v novém roce, nebojte se s dětmi zapojit.

VÝTVARNÍK

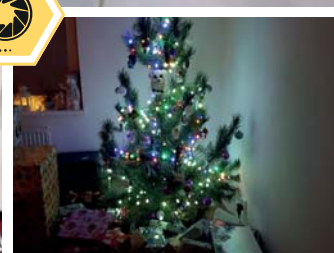
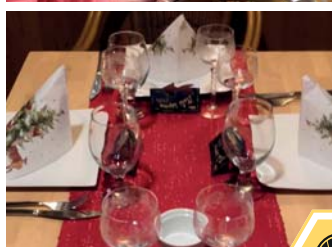
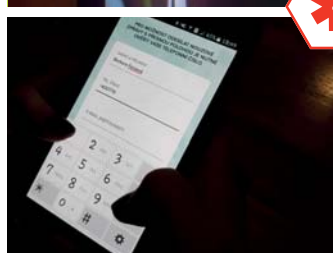
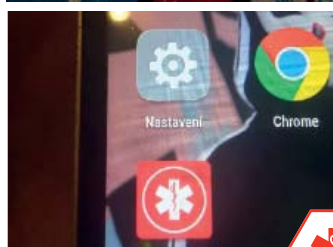
REDAKTOR

ORGANIZÁTOR HER

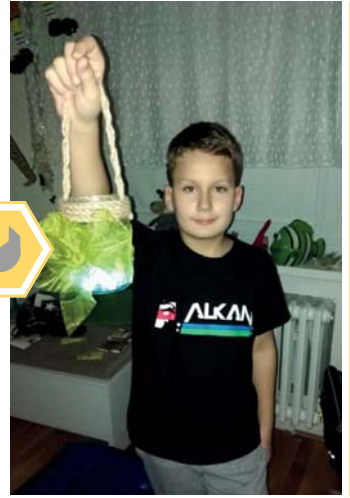
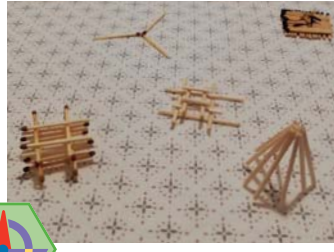
KUCHAŘ

ZDRAVOTNÍK

FOTOGRAF

TÁBORNÍK

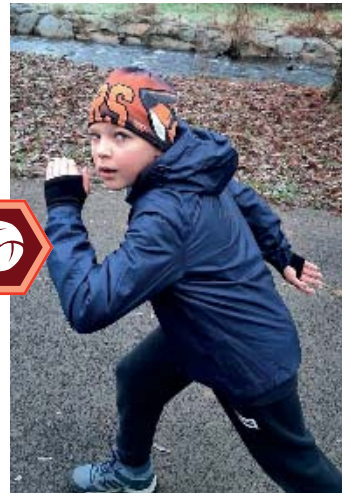
KUTIL

OCHRÁNCE PŘÍRODY

KULTURNÍ FANDA

PIOKAČER

SPORŤÁK

VÝZVY PRO ODDÍLY

ORGANIZÁTOR
HER

Nově jsme připravili oddílové výzvy, které předpokládají aktivitu vedoucích. S výzvou přichází organizátor her, a tak je úplně jednoduchá – Připrav aktivitu pro děti.

Promysli, naplánuj a připrav takovou hru nebo aktivitu, která bude pro děti zajímavá, zábavná a smysluplná a hlavně je zvedne ze židle. Může to být úkolovka, šifrovačka, stopovačka nebo cokoliv jiného, co tě napadne,

hlavně, aby to bylo venku. Spousta oddílů takové aktivity dělá, pokud nevíš, jak na to, inspiruj se na webu Pionýra. Ke hře pozvi oddílové děti i nečleny a případně i rodiče. Výzvu nemusíš plnit sám, vezmi si na pomoc i instruktory nebo vedoucí družin a hru připravte společně. Času je tentokrát dostatek, výzva pro oddíly není jen na týden, a byli bychom rádi, aby to byla hra, která bude promyšlená a připravená, a tak máte čas až do poloviny února.

Do 15. února nám o své realizované aktivitě dejte vědět, napište nám na vyzvy@pionyr.cz, o čem hra byla, seznámte nás s jejími pravidly a realizací a pošlete nám nějakou fotku od dětí, které aktivitu plnily, nebo fotku z přípravy akce. O aktivitu se podělte klidně i na facebooku. Nezapomeňte nám dát také vědět, kdo všechno aktivitu připravoval, nemusí to být jeden vedoucí, ale klidně větší realizační tým. A jako u každé výzvy, šanci na odměnu má každý.

PRAVIDELNÁ ODDÍLOVÁ ČINNOST

HRAJEME I S LOUTKAMI

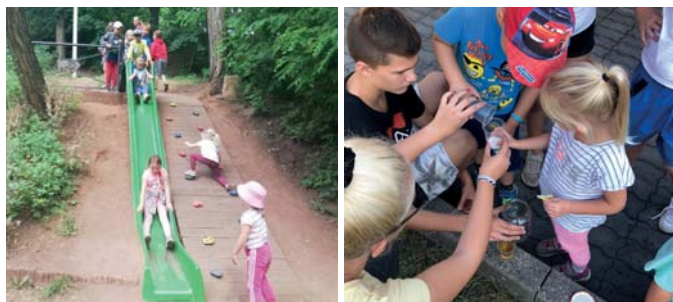

Jsou to dva roky, co jsme zahájili činnost divadelního oddílu, a hned s prvním představením „Co dokáže nařčení“ jsme v soutěži Pionýrský Sedmikvítku slavili úspěch. Přemýšleli jsme, jak bychom naši činnost rozšířili, a vymysleli jsme maňásky a loutky. Právě o ně jsme žádali v projektu PROČ.

A tak si nyní začínáme hrát s loutkami, a dokonce jsme navštívili tematickou výstavu „Nejen Broučci“ Arch. Zdeňka Podhůrského na Staroměstské radnici v Praze. Nyní svépomocí pracujeme na pořízení celého loutkového divadla a těšíme se, až se budeme moci zase setkávat i osobně.

Vendy, Divadelní oddíl PUZZLE, 63. PS Sosna

VYBAVENÍ KLUBOVNY

V roce 2020 jsme se s manželkou rozhodli založit v Horním Jiřetíně dětský oddíl, protože neúčelových zájmových aktivit pro děti ubývá. Vznikl tak všeobecně zaměřený oddíl „Výrečkové Horní Jiřetín“, člen skupiny PS Dravci Ústí nad Labem.

Požádali jsme o pomoc jak město Horní Jiřetín, tak i Pionýr, z. s. Zástupci města nám poskytli prostory pro klubovnu, kde se s dětmi scházíme, kreslíme, vyrábíme nebo hrajeme různé hry. Pionýr nám pomohl i veškerým vybavením (stoly, židle, míče, deskové hry) a také s ostatními pomůckami pro činnost.

S našimi Výrečky se za normálních okolností scházíme pravidelně každé úterý a čtvrtek a vždy je to úžasné odpoledne se spoustou zábavy a nevšedními zážitky.

Máme za sebou i dva příměstské tábory, ze kterých byly děti nadšené a rodiče velmi spokojeni. Získali jsme díky nim i několik nových stálých členů oddílu.

Na závěr bychom rádi poděkovali panu Vladimíru Buřtovi, starostovi Horního Jiřetína, také místostarostovi Horního Jiřetína Jiřímu Benešovi a vedoucímu PS Dravci Ústí nad Labem Rudolfu Zeusovi.

za celý oddíl Výrečkové Horní Jiřetín Ondřej a Radka Nedvědovi

KAMERA, VYSAVAČ NEBO DENÍKY

Činnost v naší klubovně i přes nutné přestávky zůstala stále aktivní, a tak se nám podařilo splnit to, o co jsme žádali v našich třech malých projektech. Pionýr tak zejména materiálně skvěle podpořil naši

oddílovou činnost. Díky dotaci na pravidelnou činnost si mohl náš oddíl s nejstaršími dětmi pořídit materiál na celoroční činnost. Děti si pořídily deníky, do nichž si zapisují hry nebo vlepují materiály ze schůzek – později v instruktorském věku jim krásně poslouží jako zásobník nápadů. Také jsme se vybavili pro tvorbu deskových her, kdy děti rozdělené do týmů vytvářely vlastní deskové hry. Každá hra je originální a přitom všechny spojuje téma Pionýra a přírody. Motivace každé hry je originální (podle zájmů tvořitelů), ale nezapře se, že jsme oddíl žabek.

Oddíl Rosniček si díky dotaci zakoupil novou videokameru

i s příslušenstvím. Díky tomu můžeme natáčet naše společné akce a místní televize nám je po namluvení vlastního komentáře ráda vysílá. I vy se můžete podívat na naše videa z táborů na našich stránkách www.pionyr-jedovnice.cz

Během prázdnin dostala předšlň v naší klubovně novou tvář a s velkým prázdninovým úklidem nám tentokrát hodně pomohl pořízený bezsáčkový vysavač.

Ve třetím projektu jsme zkusili zažádat o příspěvek na náš skupinový systém odměn, který slouží k ověřování dovedností a znalostí. Má pět úrovní od nováčkovské zkoušky až po nejvyšší stupeň (instruktora) a díky dotaci jsme si pořídili úložné boxy na uskladnění pomůcek a materiálů k plnění zkoušek. Nejmladší děti plní tzv. nováčkovskou zkoušku, v níž jde o základní znalosti a dovednosti, které na pravidelné činnosti získají. Za splnění získají piovak a pionáramek. Letos jsme si mohli díky dotaci pořídit lis, a nově tak děti dostávají odznaky s názvem splněné zkoušky. Děti tyto odznaky mnohem více motivují k dalšímu plnění a sbírání a lépe také vidí svůj pokrok.

Spajdlík Pavlína Hěčová z PS Jedovnice

PODPORA TANEČNIC

Díky programu podpory pravidelné oddílové činnosti jsme mohli pro náš oddíl Taneční skupina P.U.S.A. pořídit nové pomůcky pro rozvoj jejich činnosti. Díky nim budou moci děvčata rozšířit a zlepšit přípravu na taneční vystoupení, kterými pravidelně reprezentují nejen naši pionýrskou skupinu Butovická, ale i Pionýr jako takový. Děvčatům se nové pomůcky moc líbí a už se těší, až je naplno využijí při trénincích a zkouškách.

za PS Butovická Studénka Miroslav Růžička

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA V HLAVNÍ ROLI DRUHÉHO ON-LINE SETKÁNÍ

Ve čtvrtek 10. prosince se uskutečnila již druhá on-line výměna zkušeností, tentokrát na téma environmentální výchovy. Přes dvacet vedoucích se připojilo a diskutovalo o tom, kde hledat inspiraci na environmentální aktivity, jak mít ekologičtější tábor či jak mluvit o klimatické změně v oddíle.

Hlavními body setkání byly čtyři prezentace od vedoucích, které se environmentální výchovou dlouhodobě zabývají. O ekologizaci tábora a oddílu mluvila Taky z 48. PTO Stezka, o využití výukových programů ze středisek ekologické výchovy Pavla ze Safíru Kdyně, problém klimatické změny nastínila Tírís z 32. PTO Severka a téměř dvouhodinové setkání zakončila Paša z 68. PTO Brabrouci svou prezentací o výchovných programech, odborkách, badatelství a o tom, kde obecně

do péče o vlastní záhonek s bylinkami či jahodami a velkým přínosem je podle Taky i to, když si děti vyrobí vlastní bezinkový sirup nebo jiné produkty z lokálních zdrojů. To potvrzuje i Pavla: „Člověk by nevěřil, jak jsou děti nadšené z okopávání na záhonku.“ Skvělým zážitkem je podle ní prý i kydání hnoje nebo zkrátka jen to, že si můžou zblízka prohlédnout hospodářská zvířata a sáhnout si na ně. U změny klimatu je podle Tírís stěžejní, aby byla práce s dětmi dlouhodobá, provázaná

i odjinud. Skvělé je, že řada z nich se dá realizovat i nyní, v době distanční činnosti, například e-odborka Ochránce přírody nebo 50 aktivit, které by děti měly zažít do 11 a tři čtvrtě. Nadchnout podle ní dokáže také badatelství, kdy děti (ale i vedoucí ☺) zkoumají různé procesy v přírodě, měří a tvoří si hypotézy, které pak ověřují. A stejně jako u předchozích aktivit, ani zde není potřeba žádné speciální vybavení. A tak jediné, co zbývá, je udělat první krok a pustit se do toho. Snad už brzy i na klasických schůzkách a výpravách. ☺ Pokud vás téma environmentální výchovy zaujalo, všechny materiály, brožuru s nápady z Mozaiky a prezentace ze setkání najdete na sdíleném disku: <http://bit.ly/EnviroMaterialy>

MNOHO HYGIENICKÝCH PŘÍPRAVKŮ JAKO MÝDLO, ŠAMPON ČI PRACÍ GEL SI LZE VYROBIT SNADNO A JEDNODUŠE I NA TÁBOŘE S DĚTMI.

hledat inspiraci pro environmentální aktivity. Zbýl ovšem dostatek času i na dotazy a diskuzi, ve které se probíralo například téma ekologického stravování na akcích nebo jak nakupovat na velké akce bez zbytečných obalů.

A jaké konkrétní tipy zazněly? Třeba že mnoho hygienických přípravků jako mýdlo, šampon či prací gel si lze vyrobit snadno a jednoduše i na táboře s dětmi. Ty se tak nejen dozví, z čeho se přípravky vyrábějí, ale také, že vyrábět vlastní mýdlo může být i zábava. A jako bonus se do nejbližší pudy a vody nedostane zbytečná chemie, která škodí rostlinám i živočichům. Děti se mohou také snadno zapojit

s činností oddílu a děti se při hrách mohou vcítit do různých aktérů. Důležité je také dávat dětem naději na řešení klimatické změny. Tu můžou podpořit například různé výzvy vedoucí ke snížení osobní uhlíkové stopy, ať už ve formě omezení jízdy autem nebo konzumace masa či snaha o zavedení kontejnerů a popelnic na biologický odpad v místě bydliště. V debatě pak padly i tipy, jak omezit právě spotřebu masa na akcích a táborech, navíc s příslibem osvědčených vegetariánských receptů z různých oddílů. Máme se tedy na co těšit!

Paša ve své prezentaci doporučila řadu zpracovaných materiálů a podkladů z Pionýra

Tábor v postupu času			
	Před a více let	2019	2020
Šampon	Kalný vlastní	Centrální - Den (šavender)	Centrální - Den (vlastní výroba z potravin (no pro metadu))
Mýdlo	Centrální z supermarketu	Centrální eko - společně s jiným oddílem	Vlastní výroba
Nakupování	Sáčky	Omezení sáčků	Bez sáčků, kartonové bedny
Třídění	Neřelí se	Třídění základních	Třídění rozlišených

Celý záznam online setkání pak najdete na youtube kanálu Pionýra, konkrétně na odkazu: <https://www.youtube.com/watch?v=LCFFzP1C-BQ>

PRŮVODCE ODDÍLOVÉHO VEDOUcíHO: CHYBY JSOU VÝSLOVNĚ POVOLENY

„Řekněte nám, poručíku, jaký je smysl malých skupin?“ „Hlavním účelem systému skupin je předat co největšímu počtu vojáků co možná nejvíce odpovědnosti. Každý jednotlivec je odpovědný za to, že jeho hlídka je dobrou hlídkou. Každý zná silné i slabé stránky toho druhého. Členové se vzájemně vychovávají.“

Tentokrát si budeme povídat o družinovém systému a půjdeme až k samotnému zdroji. Rozhovor z úvodu se odehrál kolem roku 1877 u britské posádky v Bombaji a zpo- vídaným poručíkem je zakladatel skau- tingů Baden-Powell. Pionýr má své kořeny i ve skautingu a družinový systém je jednou z metod, které odtud převzal. Rozhovor ještě pokračoval.

„Systém malých skupin rozvíjí u každého člena schopnost samostatně myslet a chápat se iniciativy, každý má stejné právo spoluroz- hodovat. Velitelé hlídek pocházejí z mužstva jako všichni ostatní členové hlídky.“

Britští důstojníci se docela podívovali. *„Podle čeho si vybíráte velitele hlídky?“*

„Uvažuji následovně: kdyby si členové skupiny

se musíme obávat spíše v anonymních hou- fech čtyřiceti mužů, kteří, aniž přemýšlejí o věci, aniž nesou odpovědnost, poslouchají rozkazy jediného velitele.“

„Ale velitel setniny je absolvent důstojnického kurzu. Co když velitel hlídky, nevycvičený, udělá chybu?“

„Chyby jsou výslovně povoleny.“

„Co to tu říkáte?“

„I generálové dělají chyby, tedy i velitel hlídky smí příležitostně udělat chybu. Ano, říkám ka- ždému veliteli hlídky, rozhodujte se na vlastní odpovědnost a nemějte strach udělat chybu.“

Uvedený rozhovor je trochu zkrácený, celý si jej můžeš přečíst v knize Vlč, jenž nikdy nespí, což byla jedna z přezdívek Baden-Powella.

NEMŮŽU SAMOZŘEJMĚ GARANTOVAT, ŽE STEJNOU ZKUŠENOST BUDE MÍT PŘI VYUŽITÍ DRUŽINOVÉHO SYSTÉMU KAŽDÝ. VÍM ALE JISTĚ, ŽE DĚTI SE NENAUČÍ ODPOVĚDNOSTI A SAMOSTATNOSTI BEZ NAŠÍ DŮVĚRY.

směli zvolit ze svých řad velitele, kohopak by si zvolili? Volili by toho, kdo jim nejvíce imponuje, kdo nad ně trochu vyniká. Takového muže pověřím velením hlídky.“

„Dáváte tedy velitelům hlídek, kteří nejsou patřičně školeni, úplně volnou ruku. Budou pak odpovídat požadavkům, dokážou se prosadit?“

„Dosud jsem s nimi neměl žádné špatné zkušenosti. Protože každý nese odpovědnost, snaží se dávat dobrý příklad a být vzorem. Tím dorůstá do role velitele, získává cvik a zkušenost.“

„A to spolupracují všichni? Všude přeci existují kverulanti.“

„Všichni spolupracují právě proto, že v malé skupině nese každý odpovědnost. Kverulantů

Pionýrská družina samozřejmě neplní bojové úkoly, má jiné cíle. Jinak ale lze princip převzít prakticky beze změny. Baden-Powell malé skupiny využil při výcviku setniny – cca 40 mužů. Zjistil, že společný výcvik je neefektivní, daleko lépe probíhá v menších skupinkách o 6 – 8 mužích, které vede jeden z nich. Základem družinového systému jsou tedy malé skupiny, kde se členové dobře znají, mohou se na sebe spolehnout.

Hned na začátku popisu systému se mluví o odpovědnosti a vzájemné výchově. Stejně to funguje i u družin. V malé skupině je každý člen důležitý, získává odpovědnost za celek. Je potřeba, aby družina držela pohromadě a její členové co nejlépe spolupracovali, proto při tvorbě družin respektujeme přátelské vazby mezi dětmi a přihlížíme k jejich přání. Snadno se stane, že tímto způsobem vzniknou nevyrovnané družiny. Ale to by nám nemělo vadit, vytvoříme skupinky pro soupeření, ale skupinky, které budou efektivně spolupracovat. Silnější družinka pak může třeba postavit táborovou bránu, tvořivější zase třeba vyrobit dárky do tom- boly na vánoční besídku s rodiči.

Baden-Powell zhmotnil vskutku revoluční myšlenku. Řadovým vojákům dal možnost podílet se na rozhodování a velením skupin pověřil vojáky, kteří neprošli žádnou důstojnickou školou. Tohle může být revoluční i u nás, i my se někdy zdráháme po- nechat dětem možnost spolurozhodovat. Jenže právě to bychom se měli naučit, vždyť princip participace je jedním ze základních kamenů pionýrské výchovy. Stejně tak ve- dení družiny může zastat to nejlepší z dětí. Při hledání rádce družiny nemusíme přemýšlet, koho by si děti zvolily, můžeme je nechat přímo hlasovat. Zkušenost Baden-Powellova byla, že za projevenou důvěru se mužstvo odmění odpovědností. Nemůžu sa- mozřejmě garantovat, že stejnou zkušenost bude mít při využití družinového systému každý. Víím ale jistě, že děti se nenaucí od- povědnosti a samostatnosti bez naší důvěry. Pionýrská družina je vlastně taková parta dětí. Občas budou dělat trochu vylome- niny, někdy budou mít ztřeštěné nápady, ale věřím, že nás dospěláky nakonec mile pře- kvapí. Sám jsem to zažil mnohokrát a ty jistě také. Nyní je sice naše činnost trochu ome- zena, ale určitě si vzpomeneš z předchozí doby (třeba i z tábora) na nějaké okamžiky, kdy tě děti překvapily. Samy něco vymyslely, zorganizovaly, udělaly. Napiš nám o tom na mozaika@pionyr.cz.

Láďa Ráma Šimek

NEDĚLÁME ETAPOVKY, TÁBOROVOU MOTIVACI ŽIJEME

Jak připravujeme táborový program u nás v oddíle? Jak pracujeme se stereotypy? Zakládáme si na tom, že neděláme tzv. etapovky. My táborovou motivaci žijeme.

Díky důkladnému ponoření do tématu dokážeme vyprávět další příběhové linky a zprostředkovat různé úhly pohledu. Během ledna pořádáme velkou konferenci vedoucích zaměřenou na realitu zvoleného světa, ať už historizujícího či vysloveně fantazijního: Koho budeme představovat? Jak se tyto bytosti oblékají? Čím se nejčastěji zabývají? Co jedí? Kde bydlí? Jaké mají tradice? V co věří? Jak tráví volný čas? Kdo jsou jejich přátelé a nepřátelé? Jakou mají rádi hudbu? A v neposlední řadě – jak to vše přetavit do specifických podmínek letního tábora?

Nevýhodou našeho pojetí může být, že se z pozice „uvnitř“ tématu některé souvislosti špatně vysvětlují. Hrozí riziko jednostranného vyprávění a vytváření škatulek v hlavách dětí, předestřené v minulých dílech seriálu. V takových momentech z role vystupujeme a usilujeme o hlubší pochopení. Samozřejmě se nemusí vždy zadařit, máme ale na paměti, že

hlavní smysl tábora je jiný než vytvořit z dětí odborníky na danou problematiku.

Přirozeně si pohráváme i se stereotypy. Vnímáme je jako ukotvení rámce, ve kterém se pohybujeme, pro nás vedoucí už během roku a pro děti na táboře samém. Když chystáme Skotsko, nosíme kostkované sukně a posloucháme Asonanci (někteří i mnoho let poté); když Trpaslíky, navštěvujeme výstavy minerálů a necháváme si narůst vousy (nepovinně!). Nechceme ale zůstat jen u nich. Taky studujeme historické souvislosti bojů s Angličany, způsoby použití tartanu anebo se zabýváme runovými symboly z různých míst a období.

Přestože ve výsledku jde z velké části o vlastní provedení aktivity přímo na místě, předchází konečnému pojetí tématu řada diskusí. V jejich rámci je záhodno vytvořit prostor pro uchopení širších souvislostí, včetně oblastí, které by potenciálně mohly být zdrojem

třenic. Zejména ve věkově či názorově nesusoudných kolektivech vedoucích, jako je třeba ten náš, mohou taková objasňující setkání představovat velký přínos. Mimo jiné na nich lze trénovat vzájemný respekt, nenásilnou komunikaci, řešení konfliktů. Mohou být také katalyzátorem bližších vztahů. A to je pro společné trávení času a práci s dětmi rozhodně významné plus.

Káťa LILU Slezáková

INSPIRACE Z KALENDÁŘE

15. 2. 1991, 7. 2. 1992

EVROPSKÁ SPOLUPRÁCE

Na téma evropské integrace je slyšet spousta silných názorů, ne všechny jsou ale založené na správných informacích. Možná právě v únoru je příležitost si na tohle téma s dětmi chvíli povídat, čekají nás totiž dvě důležitá výročí. 7. 2. 1992 byla uzavřena Maastrichtská smlouva, jež vedla k vytvoření Evropské unie. Skoro přesně rok předtím, 15. 2. 1991, byla založena tzv. Visegrádská čtyřka, volný svazek čtyř států střední Evropy: České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska.

11. 2.

MEZINÁRODNÍ DEN ŽEN A DÍVEK VE VĚDĚ

Dále u Kjótského protokolu zmiňujeme námět na jednoduchý pokus, který se hodí i pro distanční činnost, v únoru se ale hodí do programu online schůzek k zařadit i další témata a aktivity z oblasti vědy – a prostor by určitě měly dostat hlavně (ale nejen!) holky, protože 11. 2. vyhlásila Organizace spojených národů jako Mezinárodní den žen a dívek ve vědě, aby připomněla genderové nerovnosti, které přetrvávají i v této oblasti.

16. 2. 2005

KJÓTSKÝ PROTOKOL

V prosincové Mozaice jste mohli najít námět na hru Klimatická konference anebo pokus se skleníkovým efektem, který mohou děti vyzkoušet i doma. V únoru bude dobrá příležitost tyto náměty využít, protože právě 16. 2. 2005 vstoupil v platnost Kjótský protokol. Jde o jednu z neznámějších ekologických mezinárodních smluv, ve které se průmyslové země zavazují snížit emise skleníkových plynů.

VZDĚLÁVÁNÍ: NESPÍME A CHYSTÁME SE

Ústřední pionýrské vzdělávací centrum (ÚPVC) ve spolupráci s garanty PVC a lektory připravuje on-line kurzy pro kvalifikaci instruktora a kvalifikaci oddílového vedoucího, které tu budou pro případ, že by covidová situace neumožnila realizaci prezenčních kurzů. Zeptali jsme se Lídy Kočí, která je garantkou ÚPVC, na pár otázek k těmto on-line kurzům.

Odkdy bude možné on-line kurzy využívat?

Kurz pro instruktory v distanční formě bude možné využívat od února a v březnu pak bude spuštěn i kurz pro oddílové vedoucí. Uvažujeme, že spustíme i kurz pro instruktory, kteří nepracují celoročně s dětmi, ale pojedou jen na tábory.

Garanti jednotlivých vzdělávacích center i předsedové krajů vědí o této náhradní možnosti, a tak vám v případě, že nebude možné uskutečnit kurzy v prezenční podobě, určitě poskytnou bližší informace. Chcete-li vědět, jak to v tomto roce se vzděláváním na vaší KOP bude, obraťte se na garanta svého PVC.

Ještě bych ráda dodala, že jednáme s MŠMT o získání možnosti otevřít kurz HVDT formou on-line. V loňském roce jsme tento kurz spustili a účastníci obdrželi osvědčení s omezenou dobou platnosti, protože kurz neodpovídal pravidlům akreditace. Letos, pokud doba opět přinese omezení realizovat prezenční formu kurzů, by mohl kurz HVDT proběhnout a absolventi by získali osvědčení s platností na dobu neurčitou. Vše závisí na sdělení členů akreditační komise MŠMT.

Jak budou on-line kurzy probíhat a kdo je bude zajišťovat?

Ti, kteří budou mít zájem o on-line kurz, se nejprve musí spojit se svými garanty PVC. Od nich potom obdrží přístup k webovým stránkám. Tam najdou ucelený přehled materiálů k jednotlivým oblastem, které si nejprve nastudují, a až budou mít pocit, že jsou připraveni, mohou zpracovat on-line test. Když budou úspěšní, bude je

The screenshot shows the Pionýr website with a yellow header. The main navigation bar includes links like 'Kdo jsme', 'Co děláme', 'Pro rodiče', 'Podpořte nás', 'Pro média', 'Inspiruj se', and 'Kontakty'. Below this is a section titled 'Pedagogika, psychologie a práce s dětským kolektivem'. It contains a list of topics: 'Program a Stanovy Pionýra', 'BOZP a PO', 'První pomoc a hygiena', 'Pedagogika a psychologie', 'Metodika a dokumentace', 'Propagace činnosti', 'Hospodaření', and 'Etický kodex'. There is also a section 'Víte, že?' with text about Pionýr ideals. A sidebar on the right lists 'NAVIGACE' with links to 'Pro členy / Lídy / Vzdělávání / Přehled kvalifikací / Kvalifikace' and 'Instruktora Pionýra / Pedagogika, psychologie a práce s dětským kolektivem'. A 'PŘIHLÁŠEN' button is visible with the name 'Nováková Anna'.

čekat prezenčně pár hodin první pomoci, která díky své náplni vyžaduje praktické vyzkoušení.

Je něco, na co bys chtěla zvlášť upozornit?

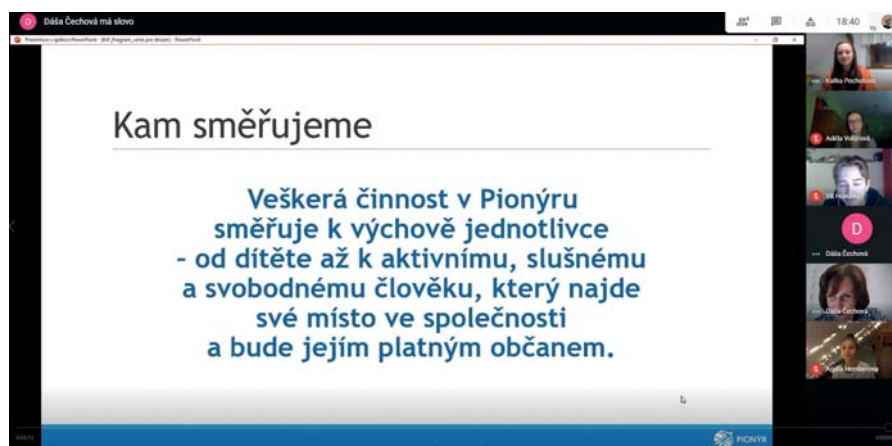
K vybraným oblastem jsou natočena videa, kde lektori vysvětlují důležité body a zároveň odpovídají na dotazy, které během natáčení dostali od účastníků natáčení.

Ti, kteří se zúčastní on-line kurzu, mají možnost se se svými dotazy obrátit na lektory, kteří podklady pro jednotlivé stránky připravovali. Určitě se účastníci nemusí bát, že v tom budou sami.

Mluví se o možných změnách ve vzdělávání, je toto první vlašťovka?

Ano, příprava těchto kurzů je jedním z prvních kroků k úpravám vzdělávacího systému v Pionýru, který byl diskutován na Pionýrské apatyce v září 2020. Čeká nás úprava Směrnice pro přípravu a vzdělávání v Pionýru včetně nastavení standardů jednotlivých kvalifikací. Je před námi hodně práce, ale nebojím se, že vše zdárně a hlavně včas nedotáhneme do zdárného konce. V této souvislosti bych chtěla poděkovat všem garantům PVC a lektorům, kteří se zapojili do práce. Oceňuji jejich kreativní přístup, odbornost a hlavně chuť spolupracovat. Dovolím si tu jmenovat jednu osobu, Aničku Novákovou, která přispěla k realizaci loňského kurzu HVDT a nyní s námi pravidelně spolupracuje a připravuje on-line kurzy KI a KOV. Jí patří obrovský dík!

Závěrem si dovoluji sdělit přání nejen moje, ale i ostatních lidí, kteří se realizují ve vzdělávání Pionýra. Přejme si, aby vzdělávání proběhlo co nejdříve prezenční formou, aby setkání s lidmi bylo osobní, kontaktní. Předávání zkušeností se děje nejen texty, formulacemi do řádků, ale především osobním sdělením, okamžitou reakcí na dotaz, problém...

ZVLÁŠTNOSTI ÚNORA (I Z HLEDISKA PRÁVA): ZA DÁRKY NEUŠETŘÍTE

Únor je měsícem neobvyklým tím, že jako jediný z měsíců má jen 28 dnů, ale i tím, že počet jeho dnů je proměnlivý – každý čtvrtý rok má dnů 29. Škudlil by mohl přátelům, narozeným 29. 2. blahopřát a obdarovávat je jen každý čtvrtý rok (75% úspora dáreků). Doslovně by pak zletlosti dosahovala osoba až v biologickém věku 72 let, což by bylo podivné, a trestní odpovědnosti až v 60 letech a to by bylo ještě podivnější a pomíjím dosažení důchodového věku (toho bych já dosáhl až v 260 letech). Tato nadsázka má praktické důsledky – v kalendáři najdeme měsíce, které mají 30 dní a 31 dnů a ten zpropadený únor. Obvykle nečiní problém, ve světě práva je tomu ale naopak: počítá se lhůtami (záruční, výpovědní, promlčecí apod.), podle dnů (např. 14 dnů), ale i měsíců a let. Denní lhůty počínají po dni, kdy nastala skutečnost rozhodná pro její počátek (stane-li se tak 1. dne

v měsíci, pak prvním dnem lhůty je 2. den v měsíci a posledním je 15. den v měsíci). Řada lhůt je ale určena (nebo ve smlouvě dohodnuta) podle měsíců (ale i třeba let). Podle § 605 odst. 2 OZ konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, kdy nastala skutečnost, od níž se lhůta nebo doba počítá. U týdnů, stalo-li se tak v pondělí, končí lhůta pondělkem. U měsíců stalo-li se tak 29. dne v měsíci, je posledním dnem opět 29. den měsíce. Co ale s únorem nebo měsícem, který nemá 31. den – zákon na to pamatuje tím, že stanoví, „Není-li takový den v posledním měsíci, připadne konec lhůty nebo doby na poslední den měsíce.“ Po právní stránce je proto naprosto konformní přát narozeným 29. února již 28. února. 1. března by to bylo již pozdě.

Michal

ilustrace: Jaroslav Dostál

DOBRÝ DEN A AHOJ, TADY MĚ MÁTE!

Není to asi standardní úvodní věta, ale kdo mě znáte, víte, že se mnou není nic tak úplně normální. S mnohými z vás se znám osobně z Kamínek, republikových setkání a dalších akcí a někteří vídali mé jméno pod některými články v Mozaice už dříve. I tak mi dovolu se trochu představit.

Jmenuji se Mirka Tolarová a od začátku roku jsem novou redaktorkou a editorkou Mozaiky. Co to přesně obnáší? Zejména úzkou spolupráci se zaběhnutou partou kolem našeho pionýrského zpravodaje, která našťastí funguje na jedničku. Mou pravou rukou (či spíše já její?) je grafička Terka. Zároveň je třeba říct, že můj příchod neznamená automaticky změnu v nastaveném stylu Mozaiky. Případné změny vzejdou spíše od vás čtenářů a také z diskuzí na oblastních poradách a případně z jednání na X. Výročním zasedání Pionýra.

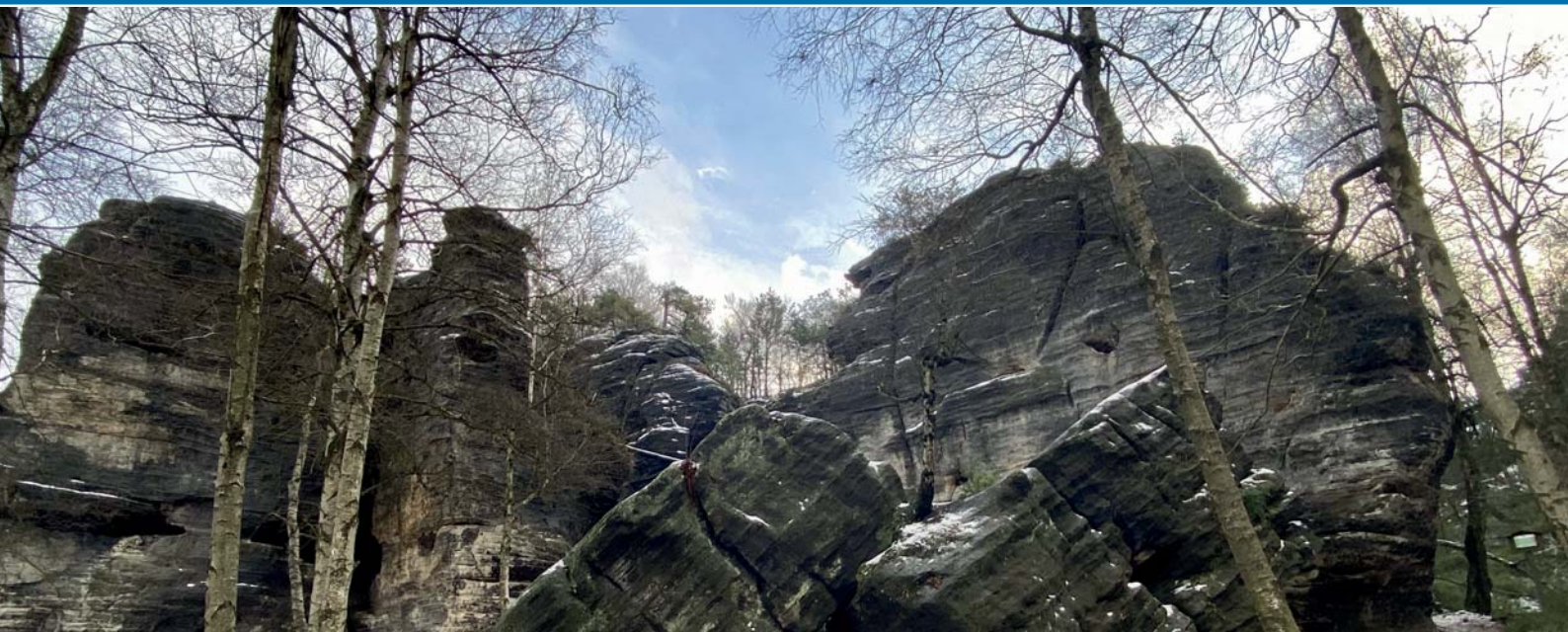
Zkušenosti s novinářinou a psaním mám nejen z občasných přispívání do Mozaiky, ale také díky dvanácti letům v Plzeňském

deníku, kde jsem postupně pracovala jako korektorka, redaktorka a editorka. Nyní tu mám na starosti různé tematické bloky a také některé přílohy.

I k Pionýru mám blízko. Součástí spolku jsem od roku 2004 a několik let jsem byla i členkou Výkonného výboru ČRP. V posledních letech mám na starosti soutěž Clona, jejíž uzávěrka se mimochodem kvapem blíží!

Je pravda, že přebírám Mozaiku v době, která není úplně jednoduchá, ale to pro nikoho z nás. Věřím ale, že se už brzy začne tato podivná doba vracet k normálu a na stránkách Mozaiky budeme znovu vídat rozesmáté tváře dětí a inspiraci a hry pro běžné schůzky. Protože osobní setkání se obrazovkou ani dopisy zkrátka nahradit nedá.

Mirka

TISÁ – KRAJINA PLNÁ TAJEMSTVÍ

Za pár týdnů pro vás zprovozníme další nemovitost, která prošla rekonstrukcí. Jedná se o objekt Lípa v Tisé, pár kilometrů od hranic s Německem. V této chvíli dokončuje firma několik drobností, které se nestihly do konce roku, ale už od konce února bude základna k dispozici pionýrským skupinám. Více informací o tom, kolik je uvnitř postelí nebo jak je to s vařením, si necháme, až bude zcela hotovo. Teď bych vám rád představil největší lákadlo, které je v okolí základny. Jsou to Tiské stěny – nejzápadnější část CHKO Labské pískovce.

Skalní město tvořené skalními vrcholky, které se tyčí až do výšky 70 metrů, jsou staré 85 až 100 milionů let a nejvyšší bod této části Labských pískovců dosahuje výšky 613 m n. m. Za jejich vznik původně na dně moře může uložení vrstev písčiny usazenin, působení větru, slunce a deště. Neméně důležitá byla sopečná činnost, která způsobila rozlámání

souvislých tabulí a ker na jednotlivé útvary. Zvětrávání pak mělo za následek tvorbu dutin.

Sloupy, věže, stěny, rokle, jeskyně, převisy i celá náměstí přitahují turisty už od konce 18. století. Do té doby se s nimi pojily legendy a mýty, jako například že jsou skalní stěny vtvorem samotného ďábla. Proto se do oblasti obyčejní smrtelníci dlouho báli vkročit. Později, když se zde začali objevovat turisté z dalekých krajín, místní svůj postoj razantně přehodnotili a začali vydělávat na turistickém ruchu. Vznik turistických cest doprovázel i vznik hostinců a byznys mohl začít.

Tiské stěny se dělí na Malé a Velké. Po hřebeni Velkých vede dokonce pěkná turistická trasa. První útvary, které uvidíte od kasy, vám možná připomenou slony. Když si na stezce zajdete na malou odbočku po červené značce, můžete vidět třeba Orlí hlavy nebo Žabí korunku. Nebudete litovat. Z dalších útvarů můžeme jmenovat Cikánský tábor, Hradní bránu, Skalní hrad nebo Indického slona. Na skály se dívejte zepředu a občas se i otočte. Z každé strany jsou totiž jinak zajímavé a okouzluje.

Velké Tiské stěny jsou nejen rájem milovníků přírody, ale i nadšených horolezců, kterých tu za pěkného počasí potkáte početně. Okruh Velkými Tiskými stěnami zabere asi dvě hodiny, ale mezi skalami se dá strávit i mnohem delší doba.

Malé Tiské stěny vám odhalí asi 20 útvarů a užijete si odsud parádní výhled na Děčínský Sněžník, České středohoří, část Krušných hor nebo Rájecké skály. Zároveň budete mít jako na dlani celou Tisou. Z útvarů, které vás zde čekají, můžeme zmínit Jeskyni oblud,

Švédský tábor nebo Zvon. Je jich ale samozřejmě mnohem víc a všechny jsou krásné. Okruh Malými Tiskými stěnami trvá asi hodinu.

Podle jedné z legend, která se k Tiským stěnám váže, právě do této oblasti dorazil francouzský šlechtic, jenž prchal z domova. Mezi skalami ukryl svůj majetek, ale když se ho snažil později najít, nedokázal to – schovával mu ho totiž zdejší skřítkové. Aby šlechtic neumřel hladu, začal zadarmo léčit dobytek místních sedláků. Skřítkové hlídají poklad dodnes a každému, kdo se ho pokusí najít, nasypou do kapes bludné koření. Hádáte správně – člověk potom nenajde cestu ven ze skal! Proto se držte značených cest. Pro jistotu.

A to nejlepší nakonec. Od našeho domečku to do skal máte jen kilometr. Tak přeji příjemnou procházku.

Dušan

PALEC NAHORU!

17. prosince 2020 se konala tradiční kostýmní večerní hra, tentokrát „Prahou – starým Žižkovem“, kterou připravilo PC Praha 10 ve spolupráci s PS Beta a 78. PS Skalka. Na deseti staništích se mohli účastníci potkat s významnými osobnostmi.

Děkujeme všem, kteří hledali netradiční cesty, aby se – stejně jako PS Tuláci z Klatov – alespoň trochu zapojili do letošní Tříkrálové sbírky, která probíhá výjimečně převážně on-line. Příspěť můžete až do 30. dubna.

Turistický oddíl Orion v roce 2020 oslavil již 40 let nepřetržité činnosti. Pandemie přerušila všechny jejich plány a z oslav sešlo. Ale jedna věc k výročí se přece jen podařila – mají svoji týmovou vizitku.

Palec nahoru si zaslouží i skupiny a oddíly, které i v této těžké době s dětmi pracují. Například PS Jince a jejich šachový oddíl, který dětem pravidelně připravuje domácí úkoly. Nejlepším luštitelem byl v lednu vyhlášen Antonín Mezera.

KE KAFI

POTRAPTE MOZKOVNY

Marie, Tereza a Pavlína nejsou příbuzné. Marie a Tereza mají bratra, Pavlína má sestru. Tereza a Pavlína jsou obě nejmladší v rodině, zatímco Marie je ze sourozenců nejstarší. Která z těchto dívek má staršího bratra?

VÍTE, CO TO JE?

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI Z LEDNA:

Fotohádanka – detail mořského korálu.

Logická hádanka – výtah jezdí nejčastěji do přízemí.

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 6. 2. slaví své 70. narozeniny **Danuše Heřmanová** z PS Hradec (Plzeňská KOP).
- 6. 2. slaví své 65. narozeniny **Jitka Žáčková** z PS Vodní Sporty (Pardubická KOP).
- 8. 2. slaví své 60. narozeniny **Peter Padůch** z PS Kájov (Jihočeská KOP).
- 8. 2. slaví své 45. narozeniny **Lukáš Hypš** z PS Objevitelé (Liberecká KOP).
- 18. 2. slaví své 75. narozeniny **Mirek Starý** z PS Ralsko (Liberecká KOP).
- 18. 2. slaví své 55. narozeniny **Jindřich Vaněk** ze 143. PS Jana Nerudy (Pražská OP).
- 19. 2. slaví své 50. narozeniny **Josef Svoboda** z PS Kamarádi (Královéhradecká OP).
- 19. 2. slaví své 50. narozeniny **Robert Halama** – předseda Jihočeské KOP.
- 28. 2. slaví své 60. narozeniny **Hana Matějčková** z PS Radlice-Madelánky (Jihomoravská KOP).
- 28. 2. slaví své 50. narozeniny **Martina Klierová** z PS Počaply (Středočeská KOP).

BLAHOPŘEJEME!

POŠLETE SPRÁVNÉ ODPOVĚDI NA MOZAIKA@PIONYR.CZ A ZÍSKÁTE DÁREK Z E-MOŠKY.

S NOVÝM ROKEM (SI) UDĚLEJTE RADOST

VYBERTE SI
NA EMOŠCE

